

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÜKSEK İSTİŞARE KURULU BAŞKAN YARDIMCISI

ERKUT YÜCAOĞLU'NUN

“TÜRKİYE’DE ŞEBEKE SEKTÖRLERDE

GENEL REKABET SORUNLARI”

SEMPOZYUMU AÇILIŞ KONUŞMASI

18 Ocak 2008

Ceylan Intercontinental Oteli, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Değerli başkanlar, düzenleyici kurumlarımızın değerli temsilcileri, değerli konuklar ve basın mensupları,

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. TÜSİAD Şirket İşleri Komisyonu bünyesinde faaliyet gösteren Rekabet Çalışma Grubu tarafından düzenlenen “Türkiye’de Şebeke Sektörlerde Genel Rekabet Sorunları” başlıklı sempozyumumuza hoş geldiniz.

Hepimizin bildiği gibi, telekomünikasyon, ulaştırma, enerji gibi şebeke yapısına dayalı sektörler sağladıkları hizmetler düşünüldüğünde ekonomide oldukça büyük ağırlığı olan ve kendine has özellikleri nedeniyle farklı işleyiş kurallarına tabi sektörlerdir. Serbest piyasa ekonomilerinde dahi, maliyetli altyapıları ve sundukları hizmetlerin niteliğinden ötürü bir şekilde devletin müdahalesine açıktırlar. Ancak günümüzde ekonomide ve teknolojide meydana gelen değişiklikler, büyüme hızı geleneksel sektörlerle göre daha fazla olduğu tespit edilen şebeke sektörlerin yapısını değiştirmiş ve rekabet kapsamını genişletmiştir.

Bu sektörlerde etkin rekabetin ve liberalizasyonun sağlanmasında bir taraftan rekabet politikasının önem kazandığını, diğer yandan sektörün özelliği gereği sadece rekabet politikasının yeterli olmadığını ve düzenleyici politikaların da ağırlığını koruduğunu görüyoruz. Bu sebeple ilgili sektörlerde liberalizasyonun sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilmesinde her iki politika arasındaki dengenin sağlanması ve kurumlar arası işbirliğinin tesis edilmesi büyük önem taşımaktadır.

İşte tam gün sürecek olan bu sempozyumumuzda, söz konusu süreçte ortaya çıkan genel rekabet sorunlarına değişik bakış açıları ile değinmeyi ve olası çözüm arayışlarını ortaya koymayı planlamaktayız.

TÜSİAD olarak ekonominin etkinliğini arttırmak için etkin bir rekabet ortamının yaratılması elbette ki öncelikli hedefimizdir. Kaynakların etkin kullanımı, maliyetlerin düşürülmesi, yeni teknolojiler bulunması, bu teknolojilerin üretime yansıtılması ve fiyatların düşmesi gibi pek çok faktör rekabet sayesinde gerçekleştirilmektedir.

Bu sebeple rekabet kurallının serbest rekabet ortamının gerçekleştirilmesi yönünde etkin uygulanması için, rekabete aykırı hükümler içeren mevcut sektörel mevzuatın rekabet mevzuatına uyumunun sağlanması ve tüm kamu kurum ve kuruluşlarının piyasalarda rekabete etkisi olacak düzenlemeler yaparken rekabet politikasını dikkate alması gerekmektedir.

Şebeke sektörlerde faaliyette bulunan aktörlerin, sundukları hizmetlerle ilgili şartları belirlerken hizmet sunumunda darboğaz yaratıp rekabeti sınırlamalarının her zaman için bir risk olduğu gerçektir. Bu sebeple rekabetin bu şekilde sınırlanmasına engel olmak üzere, bu aktörlerin ekonomik kararlarına öncülük edecek ya da denetleyecek bir düzenleyici politikanın varlığının önemli olduğu ortadadır.

Ayrıca bu sektörlerde yapılan yatırımların maliyetlerinin büyüklüğü ve bu yatırımların bir başka sektörde kullanılamaz olması, potansiyel yatırımcılar için sektöre girmeden önce kurula dayalı bir piyasanın varlığını gerekli kılmaktadır. Bu sebeple düzenleyici kurumları ve kuralları açıkça ortaya koyan iyi tasarlanmış ve etkili bir biçimde uygulanan düzenleyici mekanizmanın gerekli olduğu tartışmasızdır.

Bütün bu ihtiyaçlara rağmen, düzenleyici kurumların piyasa müdahalesine yol açan düzenlemelerinin amacının, sadece piyasada etkin bir rekabet ortamının yaratılması olması gerektiğinin ise altını bir kez daha çizmek gerekir.

Değerli konuklar,

Bugün ilerleyen oturumlarda iki şebeke sektörünü: Telekomünikasyon ve Enerji sektörlerini ayrı olarak ele alacak ve hem bu sektörlerin düzenlenmesinden sorumlu kurum temsilcilerimizi dinleyeceğiz, hem de değerli sektör temsilcilerimiz ve akademisyenlerimiz görüşlerini aktaracak.

Bu kapsamda, telekomünikasyon sektörü, günümüzdeki teknolojik gelişmeler ışığında ekonominin en önemli sektörlerden birisi haline gelmiştir. Bu sektörde önceleri tekel olarak devlet tarafından sağlanan hizmetler, adım adım rekabete açılmıştır ve tam liberalizasyona geçiş ise hala devam etmektedir. Bu sürecin oldukça uzun ve sancılı olduğunu hepimiz hatırlıyoruz.

Ancak, geçtiğimiz aylarda Türk Telekom'da yaşanan grev sonucunda hizmetlerde yaşanan aksaklıklar, Türkiye'nin hala kesintisiz bir haberleşme hizmetinin ve güvenliğinin sağlayamayacak bir konumda olduğunu hepimize göstermiş oldu.

Türk Telekom tarafından verilen hizmetlerde yaşanan bu aksaklığın, telefon ve internet erişimi hizmeti veren şirketlere çok büyük zararlar verdiğini biliyoruz. Bu sebeple ülkemizde telekomünikasyon sektöründe sağlıklı rekabet koşullarının oluşturulmasının ne kadar önemli olduğunu vurgulamak gerekecektir. Bu alanda gerekli adımların bir an önce atılması öncelikli hedeflerimizden biri olmalıdır.

TÜSİAD olarak, enerji sektörünü ise, ülkemizdeki her türlü sanayinin, her çeşit üretim kolunun girdi olarak kullandığı ve performansının sadece bu sektör açısından değil bütün sanayi ve ülke açısından önemi olduğu bir sektör olarak görüyoruz.

Türk özel sektörünün uluslararası rekabette başarılı olabilmesi, Türkiye'nin dünya enerji piyasasındaki potansiyelini arttırabilmesi için, enerji arz güvenliğinin sağlanması, enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi, sanayinin enerjiyi rekabetçi fiyatlardan alabilmesi ve verimli kullanabilmesi gereklidir. Türkiye'de sanayide enerji maliyetleri rakip ülkelerden yüksektedir. Türkiye'de üretilen ürünlerin uluslararası rekabet gücünü ciddi biçimde azaltan bu durum, enerji sektöründeki liberalizasyonun henüz tam olarak hayata geçirilmemesinden kaynaklanmaktadır. Liberalizasyonun gecikmesi, ülkeyi gelecekte arz sıkıntısı/güvenliği problemi ile de karşı karşıya bırakacaktır.

Uluslararası Enerji Ajansı projeksiyonlarına göre, 2020 yılına kadar Türkiye'de enerji tüketimi, dünya ortalamasının üzerinde artacaktır. Enerji Bakanlığı 2020 yılına kadar elektrik sektöründe %150 ek kapasite yatırımları gerekeceği tahminini yapıyor. 2004 yılında kabul edilen Enerji Strateji Belgesi'ne göre, bu yatırımların özel sektör tarafından yapılması benimsenmişti.

Stratejide ayrıca, kamu mülkiyetindeki elektrik işletmelerinin yeniden yapılandırılmasının ve gerekli reformların uygulanmasının ancak özelleştirme süreci ile gerçekleştirilebileceği belirtilmiştir. Yeni yatırımların gerçekleştirilmesinin aciliyeti göz önünde bulundurulduğunda, devlet, özel sektör yatırımları için uygun bir yatırım ortamı yaratmakta geç kalmaktadır.

Türkiye’de enerji piyasalarının serbestleşme süreci, 2001’de yürürlüğe girmiş olan Elektrik Piyasası ve Doğalgaz Piyasası Kanunları ile kağıt üzerinde başlamış, ancak geçen süre içinde ilerleme, başlangıçta öngörülenin çok gerisinde kalmıştır. Doğal gazda liberalleşme sağlanarak, doğal gaz ithalatı özel sektöre devredilecek ve kamunun ithalattaki payı 2009 yılına kadar %20’ye indirilecekti. Ancak, bugüne kadar kamu tarafından alınan kararlar ve yapılan uygulamalar nedeniyle, enerji piyasasında istenilen seviyede serbestleşme görülememiştir.

Liberal bir piyasanın oluşturulması, gerek Türk iş dünyası, gerekse Türkiye’nin AB müzakere süreci açısından önemlidir. Enerji faslında katılım müzakerelerinin yakın bir dönemde açılması beklenmektedir. Bu çerçevede, enerji sektöründe rekabeti öngören, gerekli düzenlemeleri yapılmış, işleyen bir piyasa yapısının oluşturulması şarttır. Avrupa Enerji politikası arz güvenliğinin sağlanmasında ve enerjinin rekabetçi fiyatlardan temininde, ulusal kamu idaresinin piyasadaki hakimiyetinin azaltılmasını, piyasada şeffaflığın sağlanmasını ve dağıtım ve üretim faaliyetlerinin ayrıştırılmasını öngörmektedir.

Türkiye’de liberalizasyonun gecikmesi, ülkeyi gelecekte arz sıkıntısı riski ile karşı karşıya bırakmaktadır. Sanayimizin, enerjiye rekabetçi fiyatlardan ve sürekli olarak erişimi için liberalizasyon sürecine yeniden hız verilmelidir.

Değerli konuklar,

TÜSİAD olarak şebeke sektörlerde kamunun yatırımcı ve işletmeci olmaktan ziyade denetim ve yönetim faaliyetlerine yoğunlaştığı, tam rekabetçi ve işleyen bir piyasa sisteminin oluşturulmasını ve yatırımların önündeki teknik ve idari engellerin bir an önce kaldırılmasını destekliyoruz. AB üyeliğine aday ülke konumunda olan Türkiye, müzakere süreci içerisinde üyeliğin yükümlülüklerini yerine getirmek durumundadır.

Tam rekabetçi ve işleyen bir piyasa oluşturulmasının, etkin denetim ve gözetim mekanizmalarının tesisini de zorunlu kıldığını biliyoruz. Bu çerçevede kamunun gelecek dönemdeki rolü, yatırımcı ve işletmeci olmaktan ziyade düzenleyici fonksiyonunu ilgili kurumlarla koordineli ve etkin bir şekilde yerine getirmek olmalıdır.

Beni sabırla dinlediğiniz için hepinize teşekkür ederim.

Sayın başkanlara ve bütün değerli konuşmacılarımıza, davetimizi kabul edip bugün bizimle oldukları için huzurlarınızda bir kez daha teşekkür ediyorum.